

Regionaal Verzuimprotocol Voortgezet (Speciaal) Onderwijs Regio Nijmegen

22 april 2013

Deel I Convenant Regionaal Verzuimprotocol Voortgezet (Speciaal) Onderwijs Regio Nijmegen

Convenant tussen de gemeenten in de regio Nijmegen en de besturen van de scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs betreffende het verbeteren van het handhavingbeleid van de gemeenten en het versterken van het verzuimbeleid van de onderwijsinstellingen.

Partijen:

- De volgende gemeenten in de regio Nijmegen:
 - De gemeente Nijmegen, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. H. Beerten.
 - De gemeente Wijchen, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. M.J.F.J.Thijsen.
 - De gemeente Beuningen, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. G.J.M. Hendriks.
 - De gemeente Druten, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. J.J.M. van Dongen.
 - De gemeente Groesbeek, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. P. Spaan.
 - De gemeente Heumen, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder mw. E.J.M. de Swart.
 - De gemeente Mook en Middelaar, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. drs. W.F.J. Meij.
 - De gemeente Millingen aan de Rijn, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. J. Scholtens.
 - De gemeente Ubbergen, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder mevr. A.A. van der Aalst-Wolken.
- De volgende besturen voor voortgezet (speciaal) onderwijs in de regio Nijmegen:
 - Scholengroep Rijk van Nijmegen, ten deze vertegenwoordigd door dhr. Vromen.
 - De Alliantie Voortgezet Onderwijs, ten deze vertegenwoordigd door dhr. Van Bennekom.
 - Stichting Voortgezet Montessori Onderwijs Nijmegen en omstreken, ten deze vertegenwoordigd door mevr. J. Stam.
 - Helicon Opleidingen, ten deze vertegenwoordigd door dhr. B. Kwakkel.
 - Scholengemeenschap voor Voortgezet Vrije Schoolonderwijs, ten deze vertegenwoordigd door mevr. W. Kasbergen.
 - St. Augustinusstichting, ten deze vertegenwoordigd door M. van Deutekom.
 - Stichting Kristallis, ten deze vertegenwoordigd door mevr. M. Vollebergh.
 - Bestuur Stichting Speciaal Onderwijs Tarcisiusschool, ten deze vertegenwoordigd door de dhr. H. Eisink.
 - Stichting praktijkonderwijs regio Nijmegen, ten deze vertegenwoordigd door dhr. E. Bouwens.

Nota bene:

- Voor 18+ers en leerlingen van het MBO, HBO en WO geldt andere wetgeving. Met het BVE wordt een apart verzuimprotocol vastgesteld voor leerplichtige leerlingen in het MBO.
- Het voortgezet speciaal onderwijs neemt een aparte positie in: formeel valt het VSO onder de wet op het primair onderwijs (de WPO) en de wet op de expertise centra (de WEC). Echter aangezien de leerlingen van het VSO in de leeftijdscategorie van het voortgezet onderwijs vallen en leerlingen uit de regio opvangen, hebben we in de regio besloten dat deze scholen aansluiten bij het Verzuimprotocol Voortgezet (Speciaal) Onderwijs Regio Nijmegen. Bij leerlingen die verzuimen wordt intensief contact met de leerplichtambtenaar onderhouden om steeds tot passende maatregelen te komen.
- Het Flex College vangt leerlingen op die op andere scholen zijn vastgelopen. Hardnekkig verzuim is niet zelden de oorzaak. De school dient net als andere scholen aan de leerplichtwet te voldoen. Bij leerlingen die verzuimen wordt intensief contact met de leerplichtambtenaar onderhouden om steeds tot passende maatregelen te komen.

Overwegende dat:

- schoolverzuim kan leiden tot voortijdig schoolverlaten,
- voortijdig schoolverlaten een maatschappelijk probleem is,
- alle partijen het belang van een goed verzuimbeleid onderkennen,
- een goed verzuimbeleid de basisvoorwaarde is voor de preventie van schoolverzuim,

- ouders/verzorgers en scholen de eerste sleutelpositie hebben in de preventie van schoolverzuim,
- de gemeenten verantwoordelijk zijn voor de handhaving van de leerplichtwet gericht op ouders/verzorgers en leerlingen,
- scholen én gemeenten in de praktijk op verschillende manieren omgaan met het melden, registreren en acteren op schoolverzuim,
- voor het oplossen van knelpunten en het verbeteren van de relatie tussen gemeenten, schoolbesturen en onderwijsinstellingen ten behoeve van de bestrijding van verzuim, het van belang is dat de partijen tot een goede samenwerking komen,
- in de regio Nijmegen een verzuimprotocol een goed instrument is om tot een uniforme en duidelijke werkwijze aangaande het verzuim in het voortgezet (speciaal) onderwijs te komen.

Komen overeen als volgt:

Algemeen:

- De ingangsdatum van het convenant is 1 augustus 2013. Vanaf deze datum is het opgestelde verzuimprotocol versie 22 april 2013 van kracht en functioneren alle partijen conform gemaakte afspraken.

Doel:

- Het convenant stimuleert de samenwerking tussen verschillende partijen om het voortijdig schoolverlaten te bestrijden, het verzuimbeleid van onderwijsinstellingen te versterken en handhavingsbeleid van de gemeenten te verbeteren.
- De partijen zullen zich gezamenlijk inspannen de afspraken zoals opgesteld in dit convenant na te komen en hindernissen weg te nemen. Hierbij hebben de verschillende partners verschillende rollen waarbij wordt uitgegaan van partnerschap.

Monitoring:

- De schoolbesturen en gemeenten (leerplichtambtenaren) zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van de afspraken gemaakt in het protocol.
- Vanaf schooljaar 2012-2013 bezoeken leerplichtambtenaren de scholen in de regio Nijmegen gericht op het verbeteren van het verzuimbeleid op de scholen en de uitvoering van de afspraken in het verzuimprotocol.
- Indien uit deze bezoeken blijkt dat een school haar verzuimbeleid niet op orde heeft en zich niet aan het verzuimprotocol houdt, geeft de leerplichtambtenaar dit schriftelijk door aan de schoolleiding van de desbetreffende school. Een schriftelijke rapportage volgt altijd pas na een gesprek met de betrokken schoolleiding. De schoolleiding zal daarnaast altijd in de gelegenheid worden gesteld om ook schriftelijk te reageren op de bevindingen van de leerplichtambtenaar. Nadat de schoolleiding in de gelegenheid is gesteld schriftelijk te reageren, zal een kopie van de beschreven bevindingen van de leerplichtambtenaar, eventueel aangevuld met de bevindingen van de schoolleiding, aan het bestuur worden gestuurd.
- Het bestuur spreekt, na de melding van de leerplichtambtenaar, de school hierop aan, maakt afspraken over verbetering en informeert de leerplichtambtenaar over gemaakte afspraken.

Evaluatie:

- De betrokken gemeenten voeren jaarlijks een evaluatie van het verzuimbeleid uit met alle betrokken besturen aan het eind van het schooljaar. De gemeente Nijmegen neemt hiertoe het initiatief.
- De schoolleiding rapporteert hun bevindingen aan hun bestuur.
- Indien één van de besturen daar noodzaak toe ziet, kan het wenselijk zijn het regionaal verzuimprotocol aan te passen.
- Indien één van de partijen een aanpassing van het protocol wil, dient deze partij een goed beargumenteerd en gemotiveerd verzoek in te dienen bij de gemeente Nijmegen.
- De gemeente Nijmegen legt de aanpassing voor aan alle betrokken besturen en de betrokken regio gemeenten, waarna aanpassing slechts doorgevoerd wordt indien alle besturen en betrokken gemeenten schriftelijke goedkeuring hebben gegeven. Alle partijen dienen dan het aangepaste verzuimprotocol aan te houden.
- De gemeente Nijmegen draagt zorg voor de verspreiding van het aangepaste verzuimprotocol, zodat alle betrokken gemeenten, besturen en scholen op de hoogte zijn van de meest actuele versie.

- In het schooljaar 2015-2016 zal een evaluatie van het voorliggende verzuimprotocol worden gehouden. De gemeente Nijmegen neemt hiervoor het initiatief. Daarna zal er steeds na maximaal 4 jaar geëvalueerd worden of de afspraken in het protocol nog actueel en werkbaar zijn.

Duur en beëindiging convenant:

- Een schoolbestuur kan aangeven dat men de afspraken niet langer in redelijkheid kan uitvoeren.
- Het betreffende bestuur deelt dit schriftelijk mede aan de gemeente Nijmegen, inclusief de argumentatie en motivatie.
- De gemeente Nijmegen stelt de andere besturen en betrokken gemeenten in kennis van de wens van het bestuur dat het convenant wil beëindigen. Het convenant blijft vooralsnog van kracht.
- Indien één van de betrokken gemeenten het convenant wil beëindigen, stelt deze alle andere partijen schriftelijk met onderbouwing op de hoogte.
- Als een schoolbestuur dat het convenant heeft ondertekend of één van de betrokken gemeenten, het convenant wil beëindigen, dient het convenant met alle betrokken besturen en gemeenten opnieuw geëvalueerd te worden. De gemeente Nijmegen neemt hiervoor het initiatief.

Aldus overeengekomen en ondertekend op 30 mei 2013 (besturen) en 17 juni 2013 (gemeenten) te Nijmegen.

- Scholengroep Rijk van Nijmegen, ten deze vertegenwoordigd door dhr. H. Vromen.
- De Alliantie Voortgezet Onderwijs, ten deze vertegenwoordigd door dhr. D. Van Bennekom.
- Stichting Voortgezet Montessori Onderwijs Nijmegen en omstreken, ten deze vertegenwoordigd door mevr. J. Stam.
- Helicon Opleidingen, ten deze vertegenwoordigd door dhr. B. Kwakkel.
- Scholengemeenschap voor Voortgezet Vrije Schoolonderwijs, ten deze vertegenwoordigd door mevr. W. Kasbergen.
- St. Augustinusstichting, ten deze vertegenwoordigd door mevr. M. van Deutekom.
- Bestuur Stichting Kristallis, ten deze vertegenwoordigd door mevrouw M. Vollebergh.
- Bestuur Stichting Speciaal Onderwijs Tarcisusschool, ten deze vertegenwoordigd door dhr. H. Eisink.
- Stichting praktijkonderwijs regio Nijmegen, ten deze vertegenwoordigd door dhr. E. Bouwens.
- De gemeente Nijmegen, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder (portefeuille) dhr. H. Beerten.
- De gemeente Wijchen, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. M.J.F.J. Thijsen.
- De gemeente Beuningen, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. dhr. G.J.M. Hendriks.

- De gemeente Druten, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. J.J.M. van Dongen.
- De gemeente Groesbeek, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder P. Spaan.
- De gemeente Heumen, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder mw. E.J.M. de Swart.
- De gemeente Mook/Middelaar, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. Drs. W.F.J. Meij.
- De gemeente Millingen aan de Rijn, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder J. Scholtens
- De gemeente Ubbergen, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder mw. A.A. van der Aalst-Wolken.

Deel II Verzuimprotocol Voortgezet Onderwijs

1. Inleiding

Steeds meer onderzoeken laten zien dat signalen van schoolverzuim zich in een vroeg stadium aandienen. Een adequaat verzuimbeleid in het voortgezet onderwijs is een belangrijk preventief middel om verzuim en eventueel voortijdig schoolverlaten op latere leeftijd te voorkomen en mogelijke andere problematieken te signaleren. Net als scholen en leerplichtambtenaren hebben ouders/verzorgers en leerlingen verantwoordelijkheden en taken die uitgevoerd dienen te worden. Al deze partijen zijn maatschappelijk verantwoordelijk om leerlingen een goed vooruitzicht op de toekomst te bieden.

In het Regionaal Verzuimprotocol Voortgezet Onderwijs zijn de afspraken en verwachtingen over de samenwerking vastgelegd tussen de leerplichtambtenaren van de betrokken gemeenten en de in het convenant genoemde besturen Voortgezet Onderwijs.

In dit protocol zijn afspraken vastgelegd die voortvloeien uit de geldende wet- en regelgeving en de afspraken om schoolverzuim te voorkomen. Het protocol bevat afspraken betreffende de in- en uitschrijvingen van een leerling, wat er precies onder verzuim wordt verstaan, hoe verzuim gemeld wordt en wie welke verantwoordelijkheid draagt. Het is een ondersteunende en praktische handreiking om het verzuimbeleid uit te voeren. Het scheidt duidelijkheid naar scholen, ouders/verzorgers en leerplichtambtenaren over regels, afspraken en taken.

Samenwerking

Gemeenten (wethouders), onderwijsinstellingen (schoolbesturen) en ouders/verzorgers hebben de verantwoordelijkheid om een omgeving te scheppen waar leerlingen een zo goed mogelijke toekomst tegemoet gaan. Om gemeenten, onderwijsinstellingen en ouders/verzorgers als een geheel ervoor te laten zorgen dat leerlingen hun kansen in de maatschappij vergroten, dienen verschillende partijen samen te werken, zodat leerlingen primair met een startkwalificatie de school verlaten. Ten aanzien van jongeren waarvoor de kwalificatieplicht, volgens de Leerplichtwet, niet van toepassing is is toe leiding naar een plek op de arbeidsmarkt het doel. De partijen zien er in de samenwerking op toe dat leerlingen niet verzuimen en na eventueel verzuim weer snel terug naar school gaan. De leerlingen hebben zo een betere kans om gericht geholpen te worden, hun schoolcarrière te vervolgen en hun toekomstkansen te vergroten.

- Ouders/verzorgers hebben een primaire rol in de preventie van verzuim. Vanuit huis dient meegegeven te worden dat geregeld schoolbezoek, volgens het dagelijkse lesrooster, belangrijk is voor de toekomst.
- De school heeft eveneens een cruciale rol binnen de bestrijding van verzuim. Door op tijd signalen te herkennen en hierop in te spelen, kan veel verzuim voorkomen worden. Hierbij is verzuimregistratie een belangrijk instrument om eventuele problemen goed in kaart te brengen. Indien nodig worden externen zoals hulpinstanties ingeschakeld om de leerling en eventueel ouders/verzorgers verder te begeleiden. Door middel van goede registratie en melding, kunnen deze externen gepaste hulp aanbieden. Opgemerkt moet worden dat hulp helaas niet altijd direct geboden kan worden omdat instellingen wachtlijsten en/of lange doorlooptijden kennen. Binnen de grenzen van dit protocol kunnen we daar echter geen invloed op uitoefenen.
- De gemeenten hebben een wettelijke taak op het gebied van de leerplicht. De gemeenten zien door middel van handhaving toe op de naleving van de leerplichtwet door zowel ouders/verzorgers als leerlingen.
- Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet door scholen, ligt per 1-1-2012 bij de onderwijsinspectie. Aangezien de leerplichtambtenaar voor een goede uitoefening van zijn of haar taak afhankelijk is van een adequate verzuimregistratie en een tijdige melding van verzuim door scholen, heeft de leerplichtambtenaar een signalerende taak ten aanzien van de verzuimregistratie en het meldgedrag van scholen aan de inspectie.

2. Toezicht en Signalering

2.1 Toezicht op de naleving van de leerplichtwet door ouders/verzorgers en leerlingen

Door middel van de leerplichtadministratie zien gemeenten erop toe dat alle leerplichtige leerlingen naar school gaan. Alle leerlingen die in Nederland wonen of langere tijd verblijven, hebben de plicht naar school te gaan. Kinderen zijn leerplichtig op de eerste dag van de maand, die volgt op de maand dat het 5 jaar is geworden. De leerplicht geldt tot einde van het schooljaar waarin de leerling 16 jaar wordt. Sinds 2007 is in de Leerplichtwet de kwalificatieplicht opgenomen. Dit houdt in dat jongeren tot 18 jaar onderwijs moeten volgen tot zij een startkwalificatie hebben. Een startkwalificatie is een HAVO-diploma, VWO-diploma of een MBO-diploma op niveau 2 of hoger. De kwalificatieplicht is één van de maatregelen die de Rijksoverheid heeft ingesteld om schooluitval van jongeren tegen te gaan en de kansen van startende jongeren op de arbeidsmarkt te vergroten.

Nota bene: Voor jongeren in het praktijkonderwijs, zeer moeilijk lerende kinderen en meervoudig gehandicapte kinderen is een startkwalificatie niet altijd haalbaar. Daarom worden jongeren met een afgeronde opleiding praktijkonderwijs vrijgesteld van de kwalificatieplicht. Zij kunnen een programma volgen dat bij hen past. Deze jongeren behoren niet tot de groep VSV-ers.

De gemeenten zijn verplicht tot het houden van een leerplichtadministratie en het registreren van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten. In deze administratie zitten alle in het verzorgingsgebied van de gemeente of regio wonende leerplichtigen. Voor het goed bijhouden van de leerplichtadministratie zijn de onderwijsinstellingen verplicht om alle in- en uitschrijvingen, bijbehorende mutaties en verzuimmeldingen door te geven via BRON van DUO.

We onderscheiden de volgende vormen van verzuim:

- Absoluut verzuim: Als een kind/jongere niet (meer) staat ingeschreven bij een school of onderwijsinstelling.
- Relatief verzuim:
 - Opeenvolgend verzuim van 16 uur of meer in een periode van 4 lesweken;
 - Regelmatig te laat komen;
 - Opvallend ziekteverzuim:
 - veelvuldig ziekteverzuim;
 - ziekteverzuim zonder duidelijke (medische) reden of oorzaak;
 - als ziekteverzuim niet conform het ziektebeeld is;
 - Signaal verzuim, gerelateerd aan (vermoedelijke) achterliggende problematiek.
 - Luxe verzuim: vrije dag(en) zonder toestemming van directeur of leerplichtambtenaar.

2.2 Toezicht op de naleving van de leerplichtwet door scholen

Toezicht op de uitvoering van de leerplichtwet is een middel om het verzuimbeleid op orde te krijgen. Toezicht op de naleving van de leerplichtwet door scholen valt per 1-1-2012 onder de wettelijke taak van de onderwijsinspectie. De leerplichtambtenaar heeft ten aanzien van deze taak een signalerende rol. De leerplichtambtenaar wordt geacht signalen over het niet voldoen aan de leerplichtwet door scholen, door te geven aan de inspectie. De ernst van het signaal dat de leerplichtambtenaar aanlevert, is bepalend voor de vervolgacties van de inspectie.

De leerplichtambtenaar is, zoals in de inleiding al gezegd, voor de uitvoering van zijn taak afhankelijk van een goede verzuimregistratie door scholen en van het meldgedrag van scholen. Als toezichthouder ten aanzien van ouders en leerlingen heeft de leerplichtambtenaar de bevoegdheid om inlichtingen te vorderen en meer specifiek om de leerlingenadministratie van scholen en instellingen in te zien en in kopie mee te nemen. Het gaat hierbij specifiek om verzuimoverzichten, in- en uitschrijvingen, vrijstellingsadministratie en om informatie gerelateerd aan een casus (lpw, art. 18, lid 3).

De samenwerking tussen school en leerplichtambtenaar bestaat hieruit dat, dat wat tijdens controles van leerplicht op schoolniveau wordt geconstateerd, *in samenspraak en in samenwerking* wordt bijgesteld en verbeterd. Dit betekent dat er altijd uitgebreid contact is met de schoolleiding over

constateringen en over mogelijke verbeterpunten. Indien de uitvoering van het verzuimbeleid op scholen *op termijn* niet verbetert, dan zal leerplicht signalerend optreden. Dit betekent dat leerplicht indien nodig een signaal afgeeft aan de inspectie. De inspectie zal vervolgens dit signaal wegen en indien zij dit noodzakelijk acht een onderzoek starten naar de uitvoering van het verzuimbeleid op school. Nota bene: de inspectie kan uiteraard te allen tijden ook zelf een onderzoek starten naar het verzuimbeleid op een school. Deze signalerende bevoegdheid van de leerplichtambtenaar en de toezichthoudende rol van de inspectie is m.i.v. 1-1-2012 bij wet geregeld.

In de regio Nijmegen houdt de leerplichtambtenaar een schooldossier bij. In bijlage 3 is het format hiervoor beschreven. In het schooldossier legt de leerplichtambtenaar het verzuimbeleid van de school, zijn aanbevelingen en zijn bevindingen bij rechtmatigheidscontroles vast. Zowel de directeur als het bestuur worden geïnformeerd over de bevindingen. Aan het schooldossier is een signaleringskader gekoppeld. Afhankelijk van de bevindingen wordt een school gecategoriseerd als 'voldoet', 'voldoet deels', 'voldoet niet'.

- **Voldoet.**
De school heeft een verzuimprotocol en de administratie, meldgedrag en besluitvorming rondom vrijstellingen is goed op orde. Het volstaat om de verzuimadministratie van de school eens per 3 jaar te controleren.
- **Voldoet deels.**
De school heeft het beleid vrij goed op orde, er is een verzuimprotocol, maar er ontstaan bijvoorbeeld door verkeerde inbedding (verschil in aanpak door verschillende leerkrachten) toch nog geregeld verschillen in besluitvorming, melden van verzuim, verwerking in- en afschrijvingen en/of verantwoording. De scholen worden eens per jaar bezocht voor een controle op de verzuimadministratie.
- **Voldoet niet.**
De school heeft vaak nog geen verzuimprotocol en heeft de administratie veelal slecht georganiseerd. Kenmerken zijn onder andere: late registratie in- en afschrijvingen bij DUO, niet of niet consequent melden van verzuim, vrijstellingsbeleid dat niet consequent en eenduidig wordt toegepast en moeilijk of niet kunnen verantwoorden van dit beleid. De school wordt minimaal 3 maal bezocht voor controles, er wordt een formele waarschuwing aan schoolleiding en het bestuur gezonden en het gemeentebestuur wordt op de hoogte gesteld. Wanneer bij de derde controle geen of onvoldoende verbetering is doorgevoerd wordt een gesprek aangegaan op bestuurlijk niveau. Wanneer ook dit geen verbetering oplevert wordt de Onderwijsinspectie geïnformeerd. Ook in dit laatste geval wordt het gemeentebestuur geïnformeerd.

3. Schoolverzuim

In dit hoofdstuk wordt het schoolverzuim verder uitgelegd. De specifieke artikelen zijn in de Leerplichtwet (lpw) te vinden.

3.1 In- en uitschrijvingen

Ouders/verzorgers zijn verplicht hun leerplichtig kind op een erkende school of onderwijsinstelling in te schrijven en te zorgen dat de leerling regelmatig de school bezoekt (lpw, art.2). Bij uitschrijving van de leerling geldt dat de school de leerling pas mag uitschrijven, nadat de inschrijving via BRON is geregeld (lpw, art. 10) of als ouders aannemelijk kunnen maken dat er een nieuwe school van inschrijving is. Scholen zijn vanaf 1 januari 2012 wettelijk verplicht in- en afschrijvingen binnen 7 dagen via BRON te melden. Leerplicht controleert wekelijks of alle bij de gemeente ingeschreven leerplichtigen staan ingeschreven op een school. In de periode na de zomervakantie tot en met 1 oktober wordt hier intensief op gecontroleerd en actie op ondernomen om er voor te zorgen dat alle leerplichtigen op 1 oktober (de tel- en bekostigingsdatum) daadwerkelijk staan ingeschreven op een school. Ook voor deze controles op absoluut verzuim is het van belang dat de in- en uitschrijvingen altijd actueel zijn. Nota bene: absoluut verzuim kan een signaal zijn voor complexe problematiek rondom een leerplichtig kind.

Er zijn in de regio Nijmegen duidelijke afspraken gemaakt wanneer een leerling de overstap maakt van basis naar voortgezet onderwijs én van voortgezet onderwijs naar vervolgonderwijs. Deze afspraken ondersteunen een overstap naar een gepaste volgende opleiding. Leerlingen die gevolgd worden bij deze kritieke overstap, lopen minder risico om uit te vallen en hebben meer kans om bij de volgende opleiding aan te komen.

Voor de overgang van basis- naar voortgezet onderwijs zijn afspraken gemaakt in het POVO (platform overgangsactiviteiten primair onderwijs – voortgezet onderwijs). In de regio Nijmegen wordt gewerkt met een overdrachtsformulier. Informatie over eventueel verzuim is onderdeel van dat formulier. Afgesproken is dat de aanleverende school o.a. informatie over verzuim doorgeeft aan de ontvangende school.

Voor de overgang van voortgezet onderwijs naar vervolgonderwijs zijn afspraken over de overdracht eveneens van belang. De Overstap is een initiatief van Samenwerkingsverband VO Nijmegen e.o., uitgevoerd door het RMC-Trajectbureau. Het is een bekend fenomeen dat, in de periode van uitstroom uit het VMBO tot de instroom in het vervolgonderwijs (meestal MBO), de zomervakantie, een grote groep leerlingen uit het onderwijscircuit verdwijnt. Om deze VSV-ers te voorkomen is in de zomer van 2010 het project De Overstap gestart. Dit project zal in ieder geval t/m zomer 2015 worden gecontinueerd Door monitoring van en begeleiding bij de overstap van VO leerlingen naar het vervolgonderwijs wordt voorkomen dat er leerlingen van het VMBO vertrekken maar niet op een vervolgopleiding aankomen.

VSO is onderwijs voor kinderen met een handicap, chronische ziekte of stoornis. Doelstelling is dat leerlingen vanuit het speciaal onderwijs waar mogelijk weer kunnen instromen in het gewone onderwijs. Of dat ze kunnen doorstromen naar een gewone vervolgopleiding voor leerlingen van het VSO geldt dat er niet altijd plek is in het MBO. Voor jongeren zonder vooropleiding komt er een entreeopleiding die in de plaats komt van het mbo niveau 1 en de Arbeidsmarktqualificerende assistentenopleiding. Het is de bedoeling dat de entreeopleiding op 1 januari 2014 ingaat. Het voorliggende convenant wordt, indien nodig, aangepast aan de nieuwe regelgeving.

3.2 Schoolverzuim

In de leerplichtwet van 1969 wordt onderscheid gemaakt tussen geoorloofd en ongeoorloofd schoolverzuim:

Geoorloofd schoolverzuim houdt verzuim met een geldige reden in. Een geldige reden kan zijn ziekte of vrijstelling van schoolbezoek. Vrijstelling kan worden verleend door de directeur of de leerplichtambtenaar.

Ongeoorloofd schoolverzuim houdt verzuim in zonder geldige reden. Hierbij worden twee soorten verzuim onderscheiden: absoluut en relatief verzuim.

- Van **absoluut verzuim** is sprake als een leerplichtig kind/jongere niet bij een school of onderwijsinstelling staat ingeschreven.
- Van **relatief verzuim** is sprake als een leerling wel staat ingeschreven op een school of onderwijsinstelling, maar zonder geldige reden afwezig is. Hiertoe wordt ook regelmatig te laat komen of regelmatig ziek zijn zonder reden gerekend. Hierbij is nog geen sprake van ernstig verzuim, maar het kan een indicatie zijn van een onderliggend probleem. Relatief verzuim wordt verdeeld in signaalverzuim en luxe verzuim.
 - Van **signaalverzuim** is sprake wanneer het verzuim een symptoom is van een onderliggende problematiek. Hierbij kan het gaan om problemen thuis, opvoedingsproblemen, leerproblemen, motivatieproblemen, gezondheidsproblemen, gedragsstoornissen etc. Indien sprake is van een onderliggend probleem, dient indien nodig externe hulp te worden ingeschakeld.
 - Van **luxe verzuim** is sprake wanneer een leerling zonder toestemming verzuimt vanwege familiebezoek of extra vakantie.

3.3 Verzuimregistratie

De school komt als eerste in aanraking met ongeoorloofd verzuim. Hierbij is het cruciaal om door middel van een goed bijgehouden administratie inzicht in verzuimgedrag te verkrijgen. Een correcte verzuimregistratie, houdt in dat het volgende wordt vermeld:

- datum verzuim;
- te laat komen en het uur waarop de leerling te laat komt, aantal uren verzuim of hele dagen verzuim;
- reden van het verzuim (reden onbekend, niet legitiem of achteraf gemeld);
- geoorloofd of ongeoorloofd verzuim;

De school registreert eveneens:

- ondernomen acties/maatregelen;
- resultaat;
- datum van melding verzuimloket.

Deze informatie is voor leerplicht opvraagbaar als een leerling wordt gemeld bij DUO evenals een verzuimoverzicht van een leerling per periode.

Ouders/verzorgers zijn verplicht om, zolang deze is ingeschreven, afwezigheid van hun kind aan de school door te geven en om de reden van afwezigheid door te geven (lpw, art. 11, 12 en 13). De school registreert elk verzuim dagelijks en registreert welke leerlingen afwezig zijn. Indien een bericht van de ouders/verzorgers ontbreekt, neemt de school direct contact op met de ouders/verzorgers voor verdere informatie. Op deze manier kan het verzuimgedrag per leerling achterhaald worden. Daarnaast informeert de school de ouders/verzorgers ieder jaar in de schoolgids over het verzuimbeleid.

3.4 Time out

De leerplichtwet noch de WVO of de WEC kent een time out maatregel. In de regio Nijmegen zijn we echter van mening dat het soms effectief werkt om voor een dergelijke maatregel te kiezen om zwaardere en formelere maatregelen te voorkomen. Voorwaarde is echter wel dat het hanteren van een time out regeling aan voorwaarden verbonden is én dat rechten en plichten van ouders/verzorgers en leerlingen voldoende zijn beschermd. Hieronder een beschrijving van hoe we in de regio Nijmegen met deze maatregel om gaan.

Interne time out

De directeur van de school kan voor een interne time out kiezen als de schoolleiding een volgens haar te verwachten situatie wil voorkomen. Het is een voorzorgsmaatregel. De maatregel kan voortkomen uit bezorgdheid voor de veiligheid van de betrokken leerling, van andere leerlingen, van personeel. Er hoeft op het moment van het nemen van de maatregel geen sprake te zijn van verwijtbaar gedrag van degene bij wie de maatregel genomen wordt. De maatregel wordt opgelegd door de schoolleiding of door degene die door de schoolleiding daartoe bevoegd is. Er wordt zo spoedig mogelijk contact gelegd met de ouders/verzorgers. De maatregel wordt ingetrokken op het moment dat de noodzaak

haar te nemen vervallen is. Bij een interne time out blijft de leerling op school. Eventueel werkt de leerling apart van de klas.

Externe time out

Deze time out wordt uitgesproken als er sprake is van een onwerkbaar situatie, dat wil zeggen een situatie die als zij zou voortduren schade zou toebrengen aan de werkrelatie tussen school en leerling dan wel tussen leerlingen onderling. De time out wordt ook uitgesproken indien er een situatie is ontstaan waarin het van belang is om duidelijkheid te verkrijgen voordat er verder gehandeld kan worden; bijvoorbeeld bij incidenten. De time out kan worden uitgesproken als maatregel om rust en orde terug te brengen op de locatie. De time out gaat uit van een onwerkbaar situatie, veelal verwijtbaar handelen en is voornamelijk een de-escalerende maatregel. Blijkt dat er sprake is van ernstig verwijtbaar handelen, dan kan een time out worden omgezet in een schorsing. Een schorsing is nadrukkelijk bedoeld als sanctionerende maatregel. Dit kan ook achteraf. Nota bene: Verwijtbaar handelen is voor leerling van het Voortgezet Speciaal Onderwijs niet altijd zo eenduidig vast te stellen. Of het al dan niet verwijtbaar is hangt af van de mogelijke beperkingen van de leerling. Dit is een belangrijke reden waarom we in het Nijmeegse een onderscheid willen maken tussen de-escalerende maatregelen en sanctionerende maatregelen. Het kan voor een leerling van het VSO voorkomen dat een externe time out wordt ingezet, zonder dat echt sprake is van verwijtbaar gedrag. De maatregel wordt dan ingezet om rust te creëren en verder escaleren te voorkomen.

- De maatregel wordt opgelegd door de locatiedirectie of door degene die door de locatiedirectie daartoe bevoegd is.
- Ouders/verzorgers worden zo spoedig mogelijk op de hoogte gebracht van de maatregel.
- Daarnaast ontvangen ouders/verzorgers een schriftelijke bevestiging van de maatregel en de reden waarom deze genomen is.
- De time out wordt over het algemeen beëindigd na een terugkeergesprek. In overleg met alle betrokkenen kan hiervan worden afgeweken.
- Als een leerling een externe time out opgelegd krijgt, kan de leerling pas naar huis als er contact is geweest met ouders/verzorgers. In het geval dat een leerling niet direct naar huis kan, werkt deze afgezonderd van de klas.
- Het bevoegd gezag blijft te allen tijde verantwoordelijk voor het aan de leerling te geven onderwijs. Hoe deze verplichting wordt ingevuld zal per situatie praktisch worden vormgegeven.

Te allen tijde moet voorkomen worden dat leerlingen langere tijd thuis komen te zitten.

- De externe time out maatregel kan in het voortgezet onderwijs maximaal 2 dagen duren: de dag dat de leerling naar huis wordt gestuurd en de eerste schooldag er na. Het uitgangspunt moet zijn dat de leerling op de tweede dag (de dag nadat de leerling naar huis is gestuurd) weer op school wordt opgevangen. Als dit redelijkerwijs niet mogelijk is, dan mag de leerling ten hoogste nog 1 dag de toegang tot de school worden ontzegd. Is er na de tweede dag nog geen goede oplossing mogelijk, dan moet worden overgegaan tot een formele schorsing (zie hieronder). Bij leerlingen in het VSO wordt altijd overleg gezocht met de leerplichtambtenaar.
- De externe time out maatregel kan alleen worden toegepast door de schoolleiding van de school of door degene die door de schoolleiding daartoe bevoegd is.
- De leerplichtambtenaar van de woongemeente wordt op de hoogte gebracht.
- De externe time out maatregel wordt schriftelijk gemeld aan het bevoegd gezag.

3.5 Schorsing

N.B. Voor het voortgezet speciaal onderwijs bestaan nog geen voorschriften over schorsing en het melden daarvan aan de Onderwijsinspectie. Met de inwerkingtreding van de Wet op het passend onderwijs zal dezelfde regeling gaan gelden als voor het voortgezet onderwijs. Dit onder voorbehoud van de aanvaarding door de Eerste Kamer van het wetsvoorstel. Voor het reguliere voortgezet onderwijs zijn deze voorschriften er wel. De procedure wordt hieronder beschreven.

De meeste leerlingen worden zonder problemen tot de school toegelaten en krijgen nooit met een schorsing of verwijdering te maken. Soms ziet een schooldirecteur echter geen andere uitweg dan schorsing of verwijdering. Aangezien een dergelijke maatregel soms toch noodzakelijk is, zijn we in de regio Nijmegen van mening dat we ook hierover goede procedures moeten afspreken. Mocht het in een voorkomend geval noodzakelijk zijn om een dergelijke maatregel te treffen, dan dient een procedure te worden gestart waarbij alle partijen op de hoogte zijn van de voorschriften:

De bevoegdheid tot toelating en schorsing of verwijdering van leerlingen berust bij het bevoegd gezag van een school. Desgewenst kan het bevoegd gezag deze bevoegdheid mandateren aan de directeur van een school. Een dergelijke regeling zal dan wel formeel moeten zijn vastgelegd.

Het bevoegd gezag / de schoolleiding kan met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste één week schorsen (maximaal 5 schooldagen) bij aanleidingen zoals:

- fysiek geweld tegen personeel of medeleerlingen,
- intimidatie / bedreigen met fysiek geweld tegen personeel of medeleerlingen,
- verbaal geweld tegen personeel of medeleerlingen,
- discriminatie/racisme tegen personeel of medeleerlingen,
- seksueel misbruik/seksuele intimidatie/ongewenst seksueel getint gedrag tegen personeel of medeleerlingen,
- pesten/treiteren van medeleerlingen zodat zij zich niet veilig voelen op school,
- bezit en/of gebruik van drugs of alcohol,
- bezit en/of gebruik van wapens,
- bezit en/of gebruik van vuurwerk,
- herhaaldelijk wangedrag van een leerling met een negatieve invloed op de lessen en/of de andere leerlingen;
- crimineel gedrag zoals diefstal, heling, beroving,
- fraude,
- herhaaldelijke verstoring van de orde, rust en veiligheid op school,
- bedreiging door ouders/verzorgers.

De schorsing kan ook achteraf worden uitgesproken wat niet inhoudt dat een leerling opnieuw de toegang tot de school ontzegd wordt, maar dat de time out dagen nu worden herbenoemd als schorsingsdagen. Dit laatste betekent dat deze dagen alsnog bij de leerplichtambtenaar en bij de inspectie moeten worden gemeld en dat ouders bezwaar kunnen aantekenen, volgens onderstaande procedures.

De procedure betreft:

- een schriftelijke kennisgeving met de aanzegging en de reden tot schorsing, aan de ouders/verzorgers, met afschriften aan de leerplichtambtenaar en de inspectie.
- Na een schorsing vindt een multidisciplinair overleg (in het ZAT) plaats waarin de schorsing besproken wordt.
- De ouders/verzorgers worden voor een gesprek uitgenodigd.
- Na een gesprek met de ouders/verzorgers waarin heldere afspraken worden gemaakt over de voorwaarden waaronder de leerling weer toegelaten kan worden tot de lessen, wordt de leerling weer toegelaten tot de lessen.
- De school draagt er zorg voor dat de leerling in de periode van schorsing onderwijs kan volgen.
- Ouders/verzorgers worden expliciet gewezen op de mogelijkheid om bezwaar aan te tekenen.

N.B.: In uitzonderlijke gevallen kan een schorsing gemotiveerd worden verlengd met 5 dagen. Bij overschrijding van de eerste 5 dagen moet in principe een interne oplossing worden gezocht. Vanzelfsprekend kan het voorkomen dat daar echt geen mogelijkheden voor zijn, dan is overleg hierover met de leerplichtambtenaar altijd gewenst.

3.6 Onderwijs op afstand

Indien een leerling meerdere keren een schorsing heeft gekregen of problematiek blijft aanhouden, kan de schoolleiding besluiten een traject onderwijs op afstand aan te bieden. Onderwijs op afstand wordt incidenteel ook ingezet om escalatie te voorkomen. Dit komt bijvoorbeeld voor bij een periode dat een leerling op een wachtlijst staat voor behandeling. Ook kan het zijn dat het ZAT in beraad is en er nog geen passende maatregelen zijn gevonden.

Onderwijs op afstand houdt in dat een leerling geen lessen meer volgt tijdens schooluren. In overleg met schoolleiding en docent komt een leerling een aantal keer per week na schooltijd op school om instructie te volgen. Daarna krijgt de leerling opdrachten mee naar huis om deze zelfstandig te maken. Vervolgens worden deze nagekeken wanneer de leerling een volgende keer weer komt om de lessen/instructies te volgen. Vanuit het onderwijs op afstand wordt gekeken hoe een leerling zich

verder ontwikkelt. Het kan zijn dat een leerling eerst een hulpverleningstraject moet volgen voordat gekeken en besproken wordt of de leerling toch terug kan keren op school. Is dit niet het geval dan wordt gekeken naar een vervolgplek waar de leerling zijn schoolloopbaan vervolg kan geven. Nota bene: Als onderwijs op afstand wordt overwogen, dan dient altijd overleg gezocht te worden met de leerplichtambtenaar en de onderwijsinspectie. De leerplichtambtenaar kan dan al dan niet toestemming geven om van regelmatig schoolbezoek af te wijken. Als een dergelijke situatie zich in het examenjaar van de leerling afspeelt, is de school verplicht de leerling de mogelijkheid te bieden om zijn examens af te leggen.

3.7 Verwijdering

Indien de maatregel 'schorsing' en/of 'de periode onderwijs op afstand' niet het beoogde resultaat heeft, kan de school een verwijderingprocedure in gang zetten voor de betreffende leerling. Het bevoegd gezag stelt de ouders/verzorgers van dit voornemen schriftelijk in kennis en geeft aan welke stappen er achtereenvolgens gezet zullen worden en wat er, in de periode waarin de procedure loopt, van de ouders/verzorgers en leerling wordt verwacht. Ouders/verzorgers worden ook expliciet gewezen op de mogelijkheid om schriftelijk bezwaar aan te tekenen tegen het voornemen. Zij krijgen hiervoor een periode van maximaal zes weken. De leerplichtambtenaar en de inspectie ontvangen een afschrift van de brief met het voornemen tot verwijdering.

De school moet aantoonbare inspanningen verrichten om er voor te zorgen dat de leerling binnen een periode van maximaal acht weken op een andere school geplaatst wordt en dat de leerling in die periode, indien enigszins mogelijk, niet thuis komt te zitten. De school blijft er in de totale periode van de procedure verantwoordelijk voor dat de leerling zo normaal mogelijk het onderwijs kan blijven volgen. Onderdeel van de procedure kan zijn dat de leerling eerst voor een beperkte periode wordt geschorst, conform de daarvoor geldende regels.

De leerplichtambtenaar stelt zich regelmatig actief op de hoogte van de voortgang van het totale traject en ondersteunt en bemiddelt waar nodig en mogelijk bij het zoeken naar een passende andere school.

Als ouders/verzorgers een onafhankelijk adviseur willen, dan kunnen ouders/verzorgers worden verwezen naar de onderwijsconsulent. De onderwijsconsulenten zijn ingesteld door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) op verzoek van de Tweede Kamer, om ouders/verzorgers en scholen te adviseren en te begeleiden bij onderwijskwesties rond een kind met een handicap, ziekte of stoornis. Het gaat dan om problematiek rond plaatsing, schorsing, verwijdering, besteding van de rugzakgelden of onenigheid over het handelingsplan. Ook proberen onderwijsconsulenten oplossingen te vinden voor kinderen die langdurig thuiszitten zonder uitzicht op een onderwijsplaats.

Definitieve verwijdering van een leerling kan slechts na het volledig doorlopen van de totale procedure en via een schriftelijke mededeling aan de ouders/verzorgers. Het ligt voor de hand dat een school over deze definitieve stap eerst overleg voert met de betrokken leerplichtambtenaar om zich er van te vergewissen dat de procedures zorgvuldig zijn doorlopen. Leerplicht en inspectie ontvangen een afschrift van de betreffende brief, waarin ook weer de mogelijkheid moet zijn opgenomen van het aantekenen van bezwaar.

Als de procedure, ondanks de geleverde inspanningen, niet resulteert in plaatsing van de leerling op een andere school, dan kan het bevoegd gezag overgaan tot het uitschrijven van de leerling. De leerplichtambtenaar zal zich vanaf dat moment actief blijven inzetten om de leerling alsnog en zo snel mogelijk onderwijs te laten volgen.

3.8 Thuiszitters en bemiddeling bij moeilijk plaatsbaren

Er zijn leerlingen bij wie plaatsing minder eenvoudig is. Deze groep is onder te verdelen in:

- Absoluut verzuimers. Deze leerlingen hebben geen school van inschrijving.
- Thuiszitters. Leerlingen die wel staan ingeschreven op een school, maar deze gedurende 4 aaneengesloten lesweken niet hebben bezocht zonder dat daarvoor een vrijstelling is afgegeven.

Procedure absoluut verzuimers:

- Ouders/verzorgers zijn verantwoordelijk voor het inschrijven van hun kind op een school.

- Bij de overgang van primair naar voortgezet onderwijs worden ouders en leerlingen zo goed mogelijk geïnformeerd en begeleid naar een school voor voortgezet onderwijs. Hierover zijn afspraken gemaakt in het POVO (al eerder genoemd op pag. 8).
- Over de overgang van voortgezet onderwijs naar vervolg onderwijs zijn ook afspraken gemaakt (zoals beschreven op pag. 8).
- Bij aanmelding van een leerling bij school dient de school op basis van intake en/of dossieranalyse aan te geven dat de leerling niet kan worden ingeschreven omdat de school geen passend onderwijs- en/of zorgaanbod kan leveren.
- De school die niet tot inschrijving over gaat informeert ouders/verzorgers hierover en verwijst ze door naar de leerplichtambtenaar van de betrokken gemeente.
- Als een inschrijving op een andere school niet binnen afzienbare tijd mogelijk is dan wordt de leerling, door de school van inschrijving besproken in het Zorg Advies Team (ZAT) en eventueel aangemeld bij de Permanente Commissie Leerlingenzorg (PCL). Als er geen school van inschrijving is, dan meldt de leerplichtambtenaar van de woongemeente de leerling aan bij de PCL.
- Nota bene: het Samenwerkingsverband VO-ROC Nijmegen e.o. is verantwoordelijk voor het plaatsen van alle leerlingen woonachtig binnen de regio van het samenwerkingsverband.
- Waar nodig start de leerplichtambtenaar een 'opsporingsonderzoek' waarbij de volgende activiteiten kunnen worden uitgevoerd: de leerplichtambtenaar inventariseert het probleem, vraagt informatie op bij derden, indien betrokken en neemt contact op met ouders/verzorgers.
- De leerplichtambtenaar beoordeelt of ouders/verzorgers al dan niet verweten kan worden dat hun kind niet op een school wordt ingeschreven. Is dit het geval dan maakt de leerplichtambtenaar een proces verbaal op tegen de ouders/verzorgers.
- Als ouders/verzorgers een onafhankelijk adviseur willen, dan kunnen ouders/verzorgers worden verwezen naar de onderwijsconsulent. (zie voor een beschrijving bij paragraaf 3.7 Verwijdering.)
- De leerplichtambtenaar sluit het dossier zodra de inschrijving van de leerling ontvangen is of als proces verbaal is opgemaakt.

Procedure thuiszitters:

Het gezamenlijke streven van schoolbesturen en de betrokken gemeenten is om thuiszitten zoveel als mogelijk tegen te gaan en indien er toch sprake is van thuiszitten de periode van thuiszitten zo kort mogelijk te houden. Onder een thuiszitter wordt verstaan: alle leerplichtige leerlingen die ingeschreven staan bij een school en die minimaal 4 weken thuis zitten, met welke reden dan ook, met uitzondering van zieke leerlingen en leerlingen met een vrijstelling.

Thuiszitten kan verschillende oorzaken hebben. Het kan gaan om:

- Neveninstromers; leerplichtigen die niet op een school kunnen worden ingeschreven, omdat de school geen passend onderwijs- en/of zorgaanbod kan leveren;
- Conflictsituaties; ouders/verzorgers zoeken naar een andere school voor hun kind(eren) wegens een conflict tussen ouders/verzorgers en school.
- Verwijdering; de school heeft een formeel verwijderingstraject ingezet.
- Psychische of sociaal emotionele problematiek, bijvoorbeeld een angststoornis.

Procedure:

- De school informeert de leerplichtambtenaar van de betrokken gemeente als er verzuim is van meer dan 16 uur in een periode van 4 weken.
- Als inschrijving op een andere school niet binnen afzienbare tijd lukt, dan wordt de leerling, door de school van inschrijving besproken in het ZAT en eventueel aangemeld bij de PCL. Als er geen school van inschrijving is of als de leerling van buiten het samenwerkingsverband komt, dan meldt de leerplichtambtenaar van de woongemeente de leerling aan bij de PCL.
- Waar nodig start de leerplichtambtenaar een 'opsporingsonderzoek' waarbij de volgende activiteiten kunnen worden uitgevoerd: de leerplichtambtenaar inventariseert het probleem, vraagt informatie op bij derden indien betrokken en neemt contact op met ouders/verzorgers.
- Alle inspanningen zijn er op gericht een passende onderwijsplek te vinden of, indien niet anders mogelijk, een andere passende dagbesteding in afwachting van een mogelijk passende onderwijsplek.

- De leerplichtambtenaar beoordeelt of leerling en/of ouders/verzorgers al dan niet verweten kan worden dat hun kind thuiszit. Is dit het geval dan maakt de leerplichtambtenaar proces verbaal op tegen de leerling en/of tegen de ouders/verzorgers.
- Als ouders/verzorgers een onafhankelijk adviseur willen, dan kunnen ouders/verzorgers worden verwezen naar de onderwijsconsulent. (zie voor een beschrijving bij paragraaf 3.7 Verwijdering). De leerplichtambtenaar sluit het dossier, zodra de leerling weer naar school gaat of wanneer proces verbaal is opgemaakt.

3.9 Top talenten

Scholen worden regelmatig geconfronteerd met verzoeken om vrijstelling of aangepaste lestijden in verband met trainingen, wedstrijden, optredens, uitwisselingsprogramma's, e.d. voor leerlingen met sport, muzikale, cognitieve, creatieve of andere toptalenten.

Topsporttalenten

Als het gaat om sporttalenten, dan zijn er in het voortgezet onderwijs de zogenaamde Topsporttalenten scholen. Deze scholen worden vertegenwoordigd door de stichting LOOT. LOOT staat voor Landelijke Organisatie Onderwijs en Topsport. De stichting LOOT is een samenwerkingsverband tussen maximaal 35 scholen in het voortgezet onderwijs, die toptalenten in sport ondersteunen om hun schoolcarrière met hun topsport te kunnen combineren. In Nijmegen is de SSgN een Topsporttalentschool met een LOOT- licentie (VO), verleend door het ministerie van OCW. De SSgN biedt onderwijs op VMBO-T, HAVO en VWO niveau aan. Een topsportleerling is een leerling met een LOOT-status waarvan is vastgesteld dat deze wordt beschouwd als topsporter op tenminste toptalentniveau door de NOC*NSF dan wel door het Olympisch Netwerk op basis van het status handboek van de NOC*NSF. Een Topsporttalentschool met een LOOT-licentie kan leerlingen met een LOOT-status, conform artikel 9 tot en met 14 van de Beleidsregel verstrekking LOOT-licentie VO, een onderwijsprogramma laten volgen dat afwijkt van de reguliere wet- en regelgeving.

Andere toptalenten

In voorliggend verzuimprotocol willen we afspraken maken over hoe om te gaan met toptalenten op welk terrein dan ook. In het geval een leerling een toptalent is, dan dienen ouders/verzorgers bij inschrijving op school of aan het begin van het schooljaar aan te geven dat hun kind een toptalent is. Ze zullen dit onderbouwd en met enig bewijsmateriaal moeten aangeven. Dit kunnen bijvoorbeeld leerlingen zijn die een LOOT-status hebben maar niet toelaatbaar zijn tot een Topsporttalentschool met een LOOT-licentie. Nota bene: *toptalenten zijn uitzonderingen!* Ouders/verzorgers moeten goed worden geïnformeerd over hoe de school hier mee omgaat.

Onderwijstijd en onderwijsprogramma

De leerplicht geldt tot einde van het schooljaar waarin de leerling 16 jaar wordt. Binnen de wettelijke urennormen hebben scholen de mogelijkheid een eigen lesprogramma te kiezen: niet elke week of maand hoeft hetzelfde te zijn. De onderwijsinspectie controleert het aantal lessen dat een leerling op schooljaarbasis volgt en niet per week. De regelgeving biedt in beginsel ruimte om het onderwijsprogramma af te stemmen op de behoefte van de leerlingen. Belangrijk is dat de leerling het verplicht aantal lessen op jaarbasis aan lessen volgt. Voor het gehele schooljaar zal vooraf moeten worden bepaald hoe het individuele lesprogramma voor de leerling er, in het geval van een toptalent, uit ziet. De school zal hier in samenspraak met de inspectie een beslissing over moeten nemen.

Schoolverzuim/vrijstelling

Er is geen sprake van schoolverzuim als er afspraken zijn gemaakt over het individuele lesprogramma van de leerling. Nota bene: de situatie voldoet niet aan de criteria voor een vrijstelling van geregeld schoolbezoek. Immers in het geval van een vrijstelling volgens artikel 11g van de leerplichtwet moet er sprake zijn van 'andere gewichtige omstandigheden' waardoor de jongere verhinderd is om de school te bezoeken. Hiervan is in de situatie van een structurele training onder lestijd tijd geen sprake. Daarnaast heeft de verlening van de vrijstelling volgens artikel 11g betrekking op hele schooldagen. De leerplichtambtenaar krijgt pas een rol van betekenis als er sprake is van ongeoorloofd verzuim. Dit is het geval als een leerling zonder toestemming van de school onder lestijd bijvoorbeeld toch naar trainingen, wedstrijden of optredens toe gaat.

4. Melding verzuim aan leerplicht

In de Leerplichtwet staat vermeld dat ongeoorloofd verzuim dient te worden gemeld, en de wettelijk vastgestelde regels daarvoor. Ongeoorloofd verzuim dient onmiddellijk via het verzuimloket van DUO bij de leerplichtambtenaar te worden gemeld wanneer het verzuim 16 uur of meer is in een periode van 4 weken. Nota bene: melden bij minder verzuim mag en kan altijd als er sprake is van signaal verzuim of als er sprake is van recidive.

4.1 Afspraken over de melding van ongeoorloofd verzuim:

Verzuim:	Registreren als en melden bij:
<p><i>Verzuim:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bij achtereenvolgend verzuim van uiterlijk 16 uur of meer in een periode van 4 weken; ▪ verzuim gerelateerd aan (vermoedelijke) achterliggende problematiek. Hiervan is sprake als het verzuim een signaal is voor problemen als: <ul style="list-style-type: none"> - leerproblemen, - sociaal-emotionele problemen, - (ernstige) gedragsproblemen, - gezondheidsproblemen (fysiek en/of psychisch/psychiatrisch) 	<p>Registreren:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ begin en einddatum en/of tijd van het verzuim; ▪ betreft het dagdelen of hele dagen; ▪ reden onbekend of niet legitiem; ▪ reden achteraf gemeld; ▪ toelichting op het verzuim. ▪ overzicht van wanneer actie is gewenst en een toelichting daarop. ▪ overzicht van de ondernomen acties en het resultaat van ondernomen acties. <p>N.B. Scholen kunnen eerder tot melding overgaan als zij vermoeden dat door de school getroffen maatregelen onvoldoende effect hebben.</p>
<p><i>Te laat komen:</i> reden onbekend of niet legitiem. N.B. 1x te laat komen telt als 1 uur verzuim. Mocht een leerling 16x of meer te laat komen in een periode van 4 weken, dan valt dit verzuim onder de wettelijke meldplicht.</p>	<p><i>Ongeoorloofd verzuim</i> Melden bij maximaal 10x te laat komen. Indien er sprake is van achterliggende problematiek, recidive of andere afspraken kan altijd eerder dan bij 10x gemeld worden. Nota bene: indien een leerling 12 weken niet meer te laat is gekomen, dan begint de telling opnieuw.</p>
<p><i>Luxe verzuim:</i> Vrije dag(en)/extra vakantieverlof zonder toestemming directeur of leerplichtambtenaar.</p>	<p><i>Ongeoorloofd verzuim:</i> Melden bij leerplicht.</p>
<p><i>Bezoek (huis)arts, specialist en dergelijke niet conform geldende afspraken gemeld.</i></p>	<p><i>Ongeoorloofd verzuim:</i> Neem indien nodig/wenselijk contact op met de leerplichtambtenaar.</p>
<p><i>Ziekte niet gemeld conform geldende afspraken:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ niet tijdig gemeld; ▪ niet gemeld door ouder/verzorger. 	<p><i>Ongeoorloofd verzuim:</i> Neem indien nodig/wenselijk contact op met de leerplichtambtenaar. (Zie ook bijlage 2).</p>
<p><i>Schorsing</i> (maximaal 5 schooldagen)</p>	<p><i>Schorsing:</i> Kopie van de brief toezenden aan de leerplichtambtenaar.</p>
<p><i>Verwijdering</i></p>	<p><i>Verwijdering:</i> Kopie van verwijderingsbrief toezenden aan de leerplichtambtenaar (wenselijk is contact opnemen met leerplichtambtenaar).</p>
<p><i>Externe time out</i></p>	<p><i>Externe time out:</i> Leerplichtambtenaar wordt geïnformeerd.</p>
<p><i>Ziekte gemeld conform geldende afspraken:</i></p>	<p><i>Ziekte:</i> bij twijfel over de legitimiteit van de</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ binnen 2 dagen met opgave van reden voor 9 uur 's morgens (telefonisch) gemeld door ouder/verzorger; 	<p>ziekmelding:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2 weken aaneengesloten, eerst actie school dan, indien nodig, melden bij de schoolarts (SA). Bij niet verschijnen bij de SA of als de arts dat nodig acht, wordt gemeld bij de leerplichtambtenaar. ▪ 4e keer ziekmelden in een schooljaar, eerst actie school, dan, indien nodig, melden bij de SA. Bij niet verschijnen bij de SA of als de arts dat nodig acht wordt gemeld bij de leerplichtambtenaar. <p>→ Voor beide criteria geldt dat een school ziekteverzuim dient te melden als het ziekteverzuim niet conform het ziektebeeld is of als er gerede twijfels zijn bij de ziekmeldingen (zie ook bijlage 2).</p>
<p><i>Langdurig ziekteverzuim.</i> (Meer dan 2 weken.)</p>	<p><i>Ziekte:</i> School stelt een huiswerk- en/of inhaalplan op en adviseert indien nodig over alternatieve onderwijsmogelijkheden (zie ook bijlage 2).</p>
<p><i>Bezoek (huis)arts, specialist en dergelijke conform geldende afspraken gemeld.</i></p>	<p><i>Geoorloofd verzuim</i></p>
<p><i>Vrijstelling</i> i.v.m. gewichtige omstandigheden (minder dan 10 schooldagen); het besluit hieromtrent ligt bij de directeur eventueel in samenspraak met de leerplichtambtenaar (conform de criteria in de leerplichtwet). Extra verlof voor vakantie of voor het oplossen van praktische problemen van ouders valt niet onder gewichtige omstandigheden.</p>	<p><i>Geoorloofd verzuim</i> Neem indien nodig contact op met de leerplichtambtenaar.</p>
<p><i>Vakantieverlof</i> i.v.m. de specifieke aard van het beroep van één van de ouders/verzorgers (zie leerplichtwet).</p>	<p><i>Geoorloofd verzuim</i> Neem indien nodig contact op met de leerplichtambtenaar.</p>
<p><i>Verlofaanvraag voor meer dan 10 dagen.</i></p>	<p>Ouders/verzorgers doorsturen naar de leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar kent het verlof al dan niet toe.</p>
<p><i>In- en uitschrijvingen:</i></p>	<p><i>In- of uitschrijving</i> binnen 7 dagen melden via BRON.</p>

4.2 Procedure verzuimmelding

Na de signalering en registratie van ongeoorloofd schoolverzuim neemt de school onmiddellijk contact op met de ouders/verzorgers van de leerling om duidelijkheid te scheppen over de oorzaak van verzuim. Bij een melding aan de leerplichtambtenaar stelt de school de ouders/verzorgers hiervan schriftelijk in kennis. De school meldt het (vermoedelijk) ongeoorloofd verzuim van een leerplichtige leerling via het Verzuimloket van DUO aan de leerplichtambtenaar en zendt per e-mail een actueel verzuimoverzicht aan de leerplichtambtenaar.

Nota bene: er zijn leerlingen met een inschrijving op een school of onderwijsinstelling die les en of praktijktijd volgen op een andere onderwijslocatie die geen BRIN nummer hebben en niet onder het direct bevoegd gezag vallen van de school van inschrijving (bijv. Flex College, inclusief VAVO, Eigenwijs, e.d.). De leslocatie waar de leerling les en of praktijktijd volgt dient een verzoek tot melding in bij de verzuimcoördinator van de school waar de leerlingen zijn inschrijving heeft. De school van

inschrijving draagt er zorg voor dat de melding binnen 2 lesdagen wordt gedaan bij het Verzuimloket van DUO.

Nadat een verzuimmelding is ontvangen, start de leerplichtambtenaar een onderzoek. Hierbij neemt hij contact op met alle betrokkenen zoals de school, ouders/verzorgers, leerling zelf om erachter te komen wat de oorzaak is van het verzuim. De leerplichtambtenaar vraagt de school wat school heeft ondernomen om het verzuim en/of het te laat komen aan te pakken. Indien blijkt dat er een achterliggende problematiek aanwezig is, stimuleert de leerplichtambtenaar ouders en/of leerling om deel te nemen aan een eventueel hulpverleningstraject. De leerplichtambtenaar informeert de school over de te ondernemen stappen en betreft de school in het traject waar nodig of mogelijk. De leerplichtambtenaar rapporteert regelmatig aan school over het verloop en het eventuele resultaat van het traject.

Bijlage I: Schoolverzuim stappenplan

- 1 Leerling afwezig?
 - Nee. Geen verzuim.
 - Ja: ga naar vraag 2
- 2 Is de leerling geschorst?
 - Ja: direct schriftelijk melden aan de leerplichtambtenaar en de onderwijsinspectie.
 - Nee: ga naar vraag 3
- 3 Is er een verzoek om extra schoolverlof ingediend?
 - Ja: < 10 dagen per schooljaar: de directeur neemt de beslissing; Eventueel advies van de leerplichtambtenaar.
 - Ja: > 10 dagen per schooljaar: de ouders/verzorgers doorverwijzen naar de leerplichtambtenaar.
 - Nee: ga naar vraag 4
- 4 Vermoedt u luxe verzuim?
 - Ja: direct melden bij de leerplichtambtenaar via het Verzuimloket van DUO.
 - Nee: ga verder naar vraag 5.
- 5 Verzuim < 16 uur in 4 aaneengesloten weken?
 - Ja: school neemt interne maatregel en verwijst bij zorg en/of risico door naar de leerplichtambtenaar.
 - Nee: ga verder naar vraag 6.
- 6 Verzuim > 16 uur in 4 aaneengesloten weken?
 - Ja: direct melden bij de leerplichtambtenaar van de betreffende woongemeente via het Verzuimloket van DUO.
 - Nee: ga verder naar vraag 7.
- 7 Komt de leerling regelmatig te laat?
 - Ja: melden bij de leerplichtambtenaar van de woongemeente van de leerling via het Verzuimloket van DUO.
 - Nee: ga verder naar vraag 8.
- 8 Wordt de leerling regelmatig ziek gemeld en heeft u twijfels bij de legitimiteit?
 - Ja: direct melden bij de schoolarts en/of de leerplichtambtenaar van de betreffende woongemeente van de leerling via het Verzuimloket van DUO.

Bijlage 2 Aanpak schoolziekteverzuim

Nr	Wat	Wanneer	Wie
1	Signaleren ziekmelding Ziekmelding verwerken in Verzuimadministratie	Continu	1 ^e opvang
2	Aandacht schenken aan ziekgemelde leerling en ouders <ul style="list-style-type: none"> • <u>Bij terugkeer na ziekte</u>: aandacht voor leerling om te laten merken dat zijn/haar afwezigheid is opgevallen. • <u>Tijdens of na ziekte</u>: contact met leerling en ouders om betrokkenheid te tonen en te checken wat er aan de hand is. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Langdurig verzuim</u>: uiterlijk wanneer leerling 5 dagen aaneengesloten ziek is gemeld. 2. <u>Frequent verzuim</u>: leerling > 3 keer ziek gemeld dit schooljaar. 	School
3	Ziekteverzuimgesprek <ul style="list-style-type: none"> • Persoonlijk gesprek met leerling/ouder(s): op welke wijze kan het volgen van onderwijs hervat worden en zijn er eventueel andere problemen die om een oplossing vragen? • Vastleggen van gemaakte afspraken in verzuimadministratie. <p>Ingang van het gesprek is altijd zorg en aandacht voor de leerling.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Bij overduidelijke signalen</u> dat langdurig verzuim te verwachten is of andersoortige problematiek lijkt mee te spelen. 2. <u>Langdurig verzuim</u>: lln > 10 aaneengesloten schooldagen ziek gemeld. 3. <u>Opnieuw langdurig verzuim</u>: leerling dit schooljaar voor 2^e keer > 5 aaneengesloten schooldagen ziek gemeld. 4. <u>Opnieuw frequent kortdurend verzuim</u>: leerling dit schooljaar 2^e keer > 3 ziek gemeld. 	School
<p><u>N.a.v. telefonisch contact (stap 2) en verzuimgesprek (stap 3) zijn 3 vervolgstappen mogelijk:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. School en leerling/ouder(s) komen gezamenlijk tot oplossing en leggen gemaakte afspraken vast → actie 9; 2. Verwijzing naar schoolarts → actie 4; 3. Melding via het verzuimloket aan leerplicht (Voor het VSO: rechtstreeks melden bij leerplicht) → actie 5. 			
4	Verwijzing naar schoolarts <ul style="list-style-type: none"> • Desgewenst consultatie & afstemming met schoolarts. • Aanmelden leerling voor spreekuur schoolarts en verstrekken van achtergrondinformatie over leerling d.m.v. uitdraai verzuimadministratie. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Als het verzuimgesprek daartoe aanleiding geeft, bijv. bij: <ol style="list-style-type: none"> a. Vragen of zorgen rond ziekte/ klachten (ook wanneer leerling in behandeling is bij (para) medici) b. Vermoeden van achterliggende problematiek 2. Bij herhaald patroon ziekteverzuim 	School & Schoolarts
5	Melding aan leerplichtambtenaar	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bij gerede twijfel over legitimiteit ziekmelding. 2. Als leerling/ouder(s) zonder geldige reden geen gehoor geven aan uitnodiging voor oproep schoolarts. 3. Indien uit traject schoolarts geen medische reden voor verzuim blijkt, maar het verzuim wel doorgaat. 	School
6	Spreekuur schoolarts met leerling/ouder(s) <ol style="list-style-type: none"> a. Oproep voor gesprek schoolarts. b. Uitvoeren consult. Formuleren conclusie over belastbaarheid leerling in aanwezigheid van leerling/ouder(s). c. Inplannen vervolgcontact 		<ol style="list-style-type: none"> a. Planbureau GGD. b. Schoolarts. c. Schoolarts.

7	Gesprek met leerling en ouder(s) a. Uitnodigen leerling/ ouder(s) b. Voeren van gesprek met leerling/ ouder(s).		Leerplicht-ambtenaar
<p><u>Mogelijke uitkomsten gesprek:</u></p> <p>a. Leerling stopt met verzuim of werkt mee aan terugdringen ervan. b. Leerplichtambtenaar stelt verwijzing naar jeugdarts voor. c. Leerplichtambtenaar maakt vervolgsafspraken met leerling en ouders en bewaakt nakoming van de afspraken.</p>			
8	Terugkoppeling schoolarts aan school a. Informeren en adviseren school n.a.v. contact door terugkoppeling conclusie. b. Conclusie schoolarts vastleggen in Verzuimadministratie.	a. Binnen 2 dagen na contact	a. Schoolarts b. School
9	Verzuimbegeleiding a. School koppelt ziekteverzuimgesprek en/of advies schoolarts en/of leerplichtambtenaar terug naar juiste functionaris school (mentor, zorgcoördinator of schoolleiding). b. Deze functionaris onderneemt benodigde vervolgactie (bv. Verzuimbegeleiding door mentor, bespreking in ZAT of maandelijks overleg voorafgaand aan ZAT). c. Bewaken navolging/effect gemaakte afspraken en evaluatie: nagaan bij leerling hoe het gaat en of problemen zijn opgelost. d. Medische bewaking door SA.	Na ziekteverzuimgesprek (actie 3)	a. School b. Zorgcoörd., mentor of schoolleiding c. Zorgcoörd., mentor of schoolleiding d. Schoolarts
10	Bewaken aanpak schoolziekteverzuim <ul style="list-style-type: none"> • Worden bij alle leerlingen de afspraken nagekomen? • Voert de mentor zijn/haar acties binnen aanpak ziekteverzuim uit? • Verzuimcontrole: is sprake van herhaald verzuim? 	Continu (hiervoor bij voorkeur een maandelijks controlemoment inplannen)	School

Bijlage 3

Taken van de leerplichtambtenaar

Een onderzoek door de leerplichtambtenaar kan variëren van een eenvoudige juridische check tot een uitvoerig onderzoek waarbij gesprekken met alle betrokken partijen plaatsvinden, huisbezoeken worden afgelegd, plannen van aanpak worden opgesteld en eventueel (voor)overleg plaatsvindt met de Raad voor de Kinderbescherming en/of het Openbaar Ministerie. Alle acties die de leerplichtambtenaar onderneemt worden vastgelegd. Een leerplichtambtenaar die beëdigd is als buitengewoon opsporingsambtenaar is bevoegd om proces-verbaal op te maken. De richtlijnen hiervoor staan beschreven in het document 'strafrechtelijke aanpak schoolverzuim' (zie bijlage II).

De kerntaken van de leerplichtambtenaar zijn:

- Preventief controleren en adviseren;
- Toezicht houden op naleving van de Leerplichtwet;
- (Bevorderen) samenwerking met alle bij de leerling betrokken partijen;
- Stelt een opsporingsonderzoek in.
- Handhaven en verbaliseren.
- Jaarlijkse controle van de verzuimregistratie van de school.

Het uitvoerende werk omvat onder andere de volgende activiteiten:

- Deelname ZAT;
- Adviseren van scholen op het gebied van aanvragen voor verlof van geregeld schoolbezoek;
- Afgeven van beschikkingen met betrekking tot vrijstellingen;
- Gesprekken met jongeren vanaf 12 jaar, ouders/verzorgers en andere betrokken partijen;
- Afleggen huisbezoeken;
- Opstellen plan van aanpak;
- Indien van toepassing inschakelen van (jeugd)hulpverlening;
- Geven formele waarschuwing;
- Opmaken van een proces-verbaal;
- Melding Verwijsindex.

Externe hulpinstanties

Naast de leerplichtambtenaar zijn ook andere instanties betrokken bij de afhandeling van een melding. De onderstaande instanties kunnen een rol spelen en het is van belang om met deze instanties een goede communicatie en relatie te onderhouden.

- Samenwerkingsverband VO;
- Geestelijke gezondheidszorg (Pro Persona);
- (School) maatschappelijke werk (NIM);
- Jeugdgezondheidszorg (GGD);
- Bureau Jeugdzorg (incl. jeugdreclassering en voogden);
- Andere jeugdhulpverleningsinstanties (zoals MEE, Entrea, enz.)
- Raad voor de Kinderbescherming;
- Openbaar Ministerie;
- Politie;
- Algemeen Meldpunt Kindermishandeling;
- Enz.

Bijlage 4 Afkortingenlijst:

- BRON = Basis Registratie Onderwijs Nummer.
- DUO = Dienst Uitvoering Onderwijs.
- GGD = Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
- HBO = Hoger Beroeps Onderwijs.
- LPA = Leerplicht Ambtenaar.
- LPW = Leerplichtwet 1969
- MBO = Middelbaar Beroeps Onderwijs.
- PCL = Permanente Commissie Leerlingenzorg.
- POVO = Platform Overgangsactiviteiten Primair en Voortgezet Onderwijs.
- RMC = Regionaal Meld en Coördinatiepunt Voortijdig School Verlaten.
- SA = Schoolarts.
- VMBO = Voorbereidend Middelbaar Beroeps Onderwijs.
- VO = Voortgezet Onderwijs.
- VSO = Voortgezet Speciaal Onderwijs.
- VSV = Voortijdig School Verlaten.
- WO = Wetenschappelijk Onderwijs.
- WPO = Wet op het Primair Onderwijs.
- WVO = Wet op het Voortgezet Onderwijs.
- ZAT = Zorg Advies Team.